

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Indhold

Ny forskning: Om juridisk metode - af professor Sten Schaumburg-Müller

Nyt fra Juridisk Institut: Formand for studenterboghandlen, EU Financial Market Regulation anno 2015, Informationsfrihed og privatliv i en digitaliseret medieverden, Rejsestipendiat på 200.000 kr., Erhvervsbeskatningsudvalg, Nye tiltrædelser på Juridisk Institut, Dimittendafslutning, Procedurekonkurrence, Karrieredag

Efteruddannelse: Valgfag på kandidatordningen (tompladsordningen), skræddersyet efteruddannelse

Ny forskning

Om juridisk metode

Af Sten Schaumburg-Müller, professor ved Syddansk Universitet

Indledning

Jeg har i nogle år beskæftiget mig med juridisk metode. Dels har jeg syntes, at det var et naturligt led i min (daværende) ansættelse i retslære, dels har jeg været nysgerrig på, hvad juridisk metode er for en størrelse. Alle taler om den, i hvert fald på jurastudiet, men få synes at have nogen særlig klar opfattelse af, hvad juridisk metode nærmere er. En samtale med en jurastuderende for et par år siden er nok meget betegnende: "Først får vi tæsk, når vi laver opgaver, det meste er forkert. Så får vi efterhånden færre tæsk, men vi ved stadig ikke, hvad det er vi gør".

Jeg vil i det følgende adressere en sådan form for tavs viden eller måske snarere tavs kunnen og hertil inddrage to mindre undersøgelser. Først vil jeg dog redegøre for nogle antagelser, jeg har om juridisk metode. Det er ikke nødvendigvis rigtige antagelser, selvom jeg til hver en tid vil argumentere for, at de er velbegrundede. Under alle omstændigheder kan min position bruges som afsæt for videre undersøgelser, overvejelser og faglig drøftelse.

Juridisk metode som jeg forstår den

Jeg forstår juridisk metode som den metode, man anvender, når man skal finde svaret på et juridisk spørgsmål. Man bruger juridisk metode, når man skal svare på et spørgsmål om gældende ret. Dommeren skal bruge den, når der skal tages stilling i en sag, der er bragt for retten, advokaten skal bruge den, når en klient skal rådes, politiadvokaten skal bruge den, når der skal tages stilling til spørgsmål om påtalerejsning, den jurastuderende skal bruge den, når opgaver skal besvares, og forskningsjurister skal bruge den, fx når man bliver spurgt, om en myndighed handler rigtigt el.lign. Termen "finde" er bevidst valgt: Der ligger heri både, at man skal finde noget, der allerede er der, som fx at finde en knappenål, og at man mener noget. Sætningen "jeg finder, at ..." er lidt af det samme som at sige "jeg mener, at ...". Termen "finde" har denne dobbelte betydning, og der ligger netop i juridisk metode, at man skal finde noget, der allerede eksisterer, og at man skal finde noget i betydningen foretage en vurdering. Det er ikke nok at finde retskilden, den skal også anvendes – ligesom det ikke er nok at finde kagebogen. Maden skal også laves.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Der opstår nogle lidt indviklede spørgsmål, når man skal overveje, om der findes flere juridiske metoder.

Her er det for det første min opfattelse, at der selvfølgelig findes flere retsvidenskabelige metoder. Man kan bruge retssociologiske, retshistoriske, retsfilosofiske og retsantropologiske metoder, disse hører også til under retsvidenskaben i bred forstand. Juridisk metode forstået som retsdogmatisk metode er således kun én ud af mange mulige retsvidenskabelige metoder, om end en ganske vigtig en af slagsen.

For det andet er det efter min opfattelse vigtigt at sondre mellem den metode, man bruger, når man skal svare på et på forhånd stillet spørgsmål – det er den metode, jurister bliver oplært til og typisk er rigtig gode til – og den metode, man bruger, når man skal designe fx et forskningsprojekt. I sidste tilfælde er der ikke noget på forhånd stillet spørgsmål eller en på forhånd givet situation, som juristen skal vurdere. Her skal man selv designe projektet, og det er min opfattelse, at forskningsjurister har svært ved dette, fordi vi ikke er oplært til at designe projekter men til at besvare på forhånd stillede spørgsmål på en juridisk korrekt måde. Peter Blume mener ikke, at man behøver at foretage en sådan sondring (Peter Blume, *Retssystemet og juridisk metode*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011, s. 66-67.) med den begrundelse, at designspørgsmålet er noget, jurister har til fælles med andre forskere. Dette er delvist rigtigt, men også kun delvist: Alle, der skriver, har en designmæssig udfordring. Det gælder dommere, forskere osv. I Institut for Menneskerettigheder var der for nogle år siden en større diskussion om, hvordan høringssvar skulle designes. Min pointe er, at akademikere og andre jurister, der ikke skal tage stilling til en konkret foreliggende situation, står over for den dobbelte metodiske udfordring, dels at tage stilling til hvordan man afgrænser et projekt, der ikke umiddelbart er et svar på noget (og en løsning kan her være at stille sig et spørgsmål), dels hvordan man fremstiller gældende ret i ikkeeksisterende konkrete situationer. Finder man bare på tænkte eksempler? Og er juridisk forskning så blot en oplistning af mange konkrete situationer? Disse er ikke spørgsmål, vi har til fælles med andre akademisk arbejdende. Jeg har tidligere kaldt den ene for praktisk juridisk metode og den anden for teoretisk juridisk metode. (Sten Schaumburg-Müller, *Fem retsfilosofiske teser*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2009, s. 366f.) Det er muligvis ikke særligt gode betegnelser, men sondringen er ikke desto mindre vigtig.

Endelig, for det tredje, kan man overveje, om man bruger samme juridiske metode fx i dansk ret, EU-ret og europæisk menneskeret. At der er forskelle, er åbenbart: I dansk ret lægger man fx meget vægt på ordlyd, forarbejder og retspraksis, i EU-retten skal man inddrage de forskellige ligegyldige sprogversioner, og i europæisk menneskeret spiller forarbejder en mindre rolle, og både ordlyden af de bredt formulerede bestemmelser og den meget omfattende retspraksis skal fortolkes i lyset af "present day conditions". Men der er også ligheder: Ordlyden af bestemmelser har betydning, og under alle omstændigheder er man i gang med at finde gældende ret i en konkret situation og ikke med fx at sproganalysere formuleringer og lital eller forstå de forskellige retssystemer i en politologisk kontekst. Jeg foretrækker nok at kalde det hele juridisk metode med henvisning til, at det er en metode, man bruger for at opnå det mål at svare på spørgsmål om gældende ret. Men hvorvidt man vil tale om én eller flere juridiske metoder her, er af mindre betydning, blot man er klar i sin sprogbrug og har sans for både forskelle og ligheder.

Tavs kunnen

Juridisk metode forekommer i høj grad som en tavs kunnen – og det er både godt og skidt. Det er godt, fordi der er mange aktiviteter, vi bedst udfører uden at tænke for meget, fx at gå, at spise, at tale osv. En sådan tavs kunnen indlæres ved efterligning og øvelse og mere institutionelt ved mesterlære. Mange kender formentlig situationen med at lære et barn at cykle. Det er stokumuligt at forklare, hvordan man cykler, eller rettere, det kan man måske nok, men det har ingen effekt. Barnet skal mærke, hvordan det er, en slags mesterlære, hvor man løber bag ved og holder med pind og til råber "ikke hælde så meget til venstre" osv. På et tidspunkt sker så det mærkelige, at barnet cykler, uden at nogen rigtig er i stand til at forklare, hvordan det er sket. Jurauddannelsen har det lidt på samme måde: Indlæring sker via øvelse, og på et tidspunkt kan man, eller rettere nogen kan. Der er selvfølgelig også forskelle, fx hører der til indlæring af jura også en del teoretisk viden, men min pointe er, at tavs viden ikke nødvendigvis er dårlig. Tavs viden

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

og den deri liggende indbyggede efterligning er smart og effektiv, og den er formentlig evolutionært indlejret: Som Frans de Waal bemærkede: "The bird that fails to take off at the same instant as the rest of the flock may be lunch." (Frans de Waal, *Primates and Philosophers. How Morality Evolved*, Princeton University Press, 2006, s. 25.)

Men der er også problemer ved den tavse viden:

For det første er den indlæringsmæssigt ikke altid den bedste. Mesteren kan kun vise eller sige "nej, ikke sådan", men kan ikke nærmere redegøre for, hvad han har gang i, eller forklare hvorfor hans måde er den bedste – hvad den heller ikke nødvendigvis er. Tavs viden reproduceres ret effektivt, og det gør fejlene og unoderne så også, fordi mesteren ikke er i stand til at reflektere og verbalisere.

For det andet er tavs viden sårbar i tider med forandringer. Der skal ikke meget til, før den indlærte intuition ikke slår til, og når man ikke har lært at reflektere og verbalisere, kan man have svært ved at håndtere nye og delvis forskellige situationer. Dette gælder for danske jurister, der for en lille generation siden ikke mestrede EU-retten, og det gælder måske aktuelt, hvor alle uddannelser og forskningsretninger er under politisk bevågenhed og konkurrenceudsat i form af kamp om bevillinger. Her er det ikke nogen god idé blot at hævde, at man genkender juridisk metode, når man ser den.

Sammenhængende med de ovenstående punkter forskertser man i hvert fald i et vist omfang muligheder for forbedringer. Vi gør som vi plejer, vi kan ikke andet, det er, hvad vi har lært, og vi har ikke lært at forholde os kritisk til traditionen, som nok på mange måder er velfungerende, men som ikke nødvendigvis er udtryk for den højeste fornuft.

Endelig er tavs viden også et glimrende magtmiddel. I indledning til en lærebog skrev professor Jørgen Nørgaard: "I don't know how to define an elephant but I know him when I see him" med en direkte reference til juridisk metode. Bortset fra at man formentlig udmærket kan definere en elefant, så ikke-elefantkendere med det samme kan genkende én og korrekt kategorisere den som elefant, ligger der det i det, at nogle er udstyret med ikke bare en evne, men også en position til den autoritative genkendelse. Men her er problemet, at juridisk metode ikke er nogen naturligt forekommende art, sådan som elefanter er, men en menneskeskabt konstruktion til brug for udfindelse af gældende ret. I det Nørgaard'ske univers kommer man ikke igennem med at foreslå giraffer som mere velegnede. Det skal understreges, at jeg en del af vejen er enig i synspunktet: Der er meget, man kan genkende, når man ser det, uden at man på forhånd har eller måske overhovedet kan opstille dækkende definitioner. Men en sådan tavs viden er også problematisk, bl.a. fordi man uden videre kan afvise giraffer uden at skulle argumentere for, hvorfor de måtte være uegnede.

Undersøgelse 1

Hvordan undersøger man juridisk metode? Man kan læse bøger om den, men på den måde undersøger man egentlig kun, hvad andre skriver og mener om juridisk metode. Man kunne også læse alle lærde afhandlinger og se, hvad de gør, og hvad de siger, de gør. Det sidste er et ret omfattende projekt, og jeg valgte den nemmere løsning at læse bedømmelser af juridiske afhandlinger fra en bestemt periode, nærmere bestemt 2000-2006, i alt 79 bedømmelser af juridiske ph.d.- og dr. afhandlinger. Det skal bemærkes, at jeg ikke læste bedømmelser, der afviste afhandlinger, så der er ikke tale om et dækkende billede af gældende bedømmelsespraksis. De positive bedømmelser gav dog nogle indikationer, hvoraf jeg kort skal ridse nogle op:

- Bedømmelsesudvalgene skønner på godt og klart sprog, præcision og god struktur, mens man omvendt ikke påskønner knudret sprog, rodet struktur og længere redegørelser. "Langstrakt indtil det bedøvende" som det noget uvenligt skrives i en bedømmelse.
- Analyse og gerne syntese frem for den blotte beskrivelse.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

- Stor enighed om at komparativ ret er godt at medtage, og lige så stor uklarhed mht. hvad komparationen skal bruges til. Dansk retsvidenskab synes kun at være kommet så langt, at man kan identificere to metoder: analysemetoden og Länderbericht-metoden, og at den sidste helst skal undgås. Hvad den analytiske metode nærmere består i, og hvad og hvorfor man skal analysere, ligger hen i bedømmelsernes tåger.
- Uenighed om hvorvidt det er godt eller ligefrem nødvendigt med teser, og uklarhed mht. hvordan sådanne overhovedet skal forstås. Dette punkt har åbenlyst noget med tavs viden at gøre: Man taler ikke om det, og det kan så vise sig, at man har forskellige vurderinger af, om noget er en elefant.

Jeg har slået til lyd for, at bedømmelser gøres offentligt tilgængelige, men det støder på stor modstand især fra kredsen af potentielle bedømmere. Som nævnt oven for er tavs viden også en måde at udøve magt.

Undersøgelse 2

I forbindelse med et projekt med sammenligning af især tysk og norsk/nordisk juridisk metode foretog jeg en mindre rundspørge blandt kolleger mht. deres syn på forskellige spørgsmål relateret til juridisk metode. Undersøgelsen er ikke repræsentativ, men kan indikere opfattelser og forståelser, ikke mindst når svarene er modsætningsfyldte, selv blandt en lille respondentskare. Der blev stillet syv spørgsmål med baggrund i forskelle mellem tysk og norsk retstænkning. Hovedlinjerne i svarene fra danske juridiske forskere skitseres her:

- På spørgsmålet om der findes én eller flere juridiske metoder knyttet til forskellige områder, var svaret entydigt: Der er én juridisk metode, men selvfølgelig med variationer inden for de forskellige fagområder som strafferet, privatret osv. Nogle beklagede hertil, at denne sammenhæng er ved at falde fra hinanden, mens andre bemærkede, at i EU-retten anvender man slet ikke juridisk metode.
- På spørgsmålet om, hvem der fastsætter den rette metode, forskere eller Højesteret, var der markant uenighed. Det største antal pegede på Højesteret, lidt færre på forskerne, cirka samme antal på en kombination og igen cirka samme antal angav, at spørgsmålet ikke kunne besvares. Det kan det måske heller ikke, i hvert fald ikke så let, men forskellen i besvarelsenerne er påfaldende.
- Spørgsmål til retskilden 'forholdets natur' gav undersøgelsens mest forskelligartede svar. Ikke mange havde bare nogenlunde samme opfattelse, hvilket kunne antyde problemer med netop denne (påståede) retskilde.
- Til gengæld var alle respondenter enige om den centrale betydning af lovbestemmelser, idet flere dog angav, at det kunne afhænge af både ordlyd, præcis eller vag, og af situationen. Lovbestemmelser skal altid fortolkes, men ingen var i tvivl om lovbestemmelseres helt centrale betydning.
- Det samme gælder forarbejder, som alle respondenter betragtede som en vigtig retskilde eller fortolkningsbidrag. Også her er der forskelle inden for forskellige retsområder, og en enkelt respondent påpegede en faldende kvalitet i lovforarbejderne.
- Mht. retspraksis var der en overvejende konsensus om den store betydning, men enkelte var dog af den opfattelse, at retspraksis slet ikke er en retskilde, og andre påpegede forskelle inden for de forskellige retsområder.
- Det sidste spørgsmål angik brugen af værdier i retspraksis. Svarene var meget forskellige, hvilket i nogen grad kan hænge sammen med det noget upræcise spørgsmål. Der var dog overvejende enighed om, at danske domstole inddrager værdier som retssikkerhed, loyalitet, berettigede forventninger m.fl.

Uanset at enketten ikke er dækkende, hverken hvad emne angår, der er andre spørgsmål i juridisk metode end disse syv, eller hvad angår svardækningen, er det interessant at se, hvorledes nogle svar intuitivt stemmer overens, mens andre svar går i alle mulige retninger.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Afsluttende bemærkninger

Mere åbenhed, mere forskning på området og mindre tavshed synes på sin plads. Som det forhåbentligvis fremgår, er det ikke min opfattelse, at 'juridisk metode' er et tomt begreb, eller at metoden er dårlig eller uvidenskabelig. Men det er min pointe, at vi – dvs. alle der på den ene eller anden måde er involveret i juridisk metode – kan blive bedre ved i et fagligt og kritisk fællesskab at lægge frem, hvad det er, vi gør, når vi gør det, og hertil forholde os konstruktivt kritisk både til fremlæggelserne og til de indgroede vaner.

I december udgives Juridiske emner ved Syddansk Universitet for 8. gang. Værket er siden 1999 blevet udgivet hvert andet år for at vise en del af den spændvidde, der er i de emner, der bearbejdes i den juridiske forskning ved Juridisk Institut. Forskningen har spredt sig de traditionelle juridiske områder til områder, der ikke er en del af juraen i snæver forstand, men som supplerer og befrugter juraen med en større forståelse af reguleringen og virkningen deraf. De nye fagområder indgår i uddannelserne Master of Social Sciences in International Security and Law og Master of Cultural Sociology in Law, Power and Social Justice.

I den nye udgave af Juridiske emner ved Syddansk Universitet har en række af instituttets nye medarbejdere bidraget med artikler. Adjunkt, ph.d., Carina Risvig Hamer har skrevet om ulovligt indgåede offentlige kontrakter; ph.d.-stipendiat, Michael Herborn om The New Chicago School and a Law and Economics Framework for Considering Energy Law; post doc, ph.d., Mette Winther Løfquist om The Supervisory Authority's role in the Corporate Governance of Banks; adjunkt, ph.d., Annette Olesen om eftergivelse af gæld vedrørende sagsomkostninger i straffesager; ph.d.-stipendiat, Christian Højer Schjølør om, hvorvidt 120-dages reglen en saga blot; lektor, ph.d., Jette Thygesen om, hvorvidt fysiske personers momspligt ved lejlighedsvis levering af tjenesteydelser er blevet udvidet ved ny EU-afgørelse; og endelig har ph.d.-stipendiat, Frederik Waage skrevet om loyalitet og forvaltningsretlige principper i det offentlige retssagsførelse.

Pernille Boye Koch har sammen med Rikke Gottrup udgivet "Hensynet til offentlige ressourcer: et paradigmeskrift ved afgørelser om aktindsigt?" i Juristen, nr. 4, s. 176-184.

Rikke Gottrup har udgivet "Mit, dit, vores ansvar – sagsoplysning i asylsager" i Protecting the Rights of Others, festskrift til Jens Vedsten-Hansen af Thomas Gammeltoft-Hansen (red.), Djøf forlag, s. 541-562.

Nyt fra Juridisk Institut

Formand for Studenterboghandlen

Jakob Juul-Sandberg er pr. 19. marts 2015 tiltrådt som formand for Studenterboghandlens bestyrelse. Studenterboghandlen er en erhvervsdrivende fond, som har til formål at tilbyde de studerende nem adgang til obligatorisk og supplerende litteratur - til så konkurrencedygtige priser som muligt. Bestyrelsen på syv medlemmer, består af fire videnskabelige medarbejdere fra SDU, to studerende fra SDU og en medarbejderrepræsentant.

EU Financial Market Regulation anno 2015

I maj blev der afholdt konference under overskriften EU Financial Market Regulation anno 2015. Denne konference var i sig selv en tiltrædelseskongress for Nina Dietz Legind, som hermed er blevet endeligt udpeget som professor. Konferencen omhandlede de ændringer og udfordringer, som det finansielle marked er undergået efter finanskrisen.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Ved konferencen var følgende talere:

- Where are we now and why?
Professor Nis Jul Clausen, University of Southern Denmark
- From Banking Union to Capital Markets Union - what is going on?
Professor and chairman of European Securities Market Authority (ESMA) Stakeholder Group Jesper Lau Hansen, University of Copenhagen
- The emerging new Regulatory Regime: What are we trying to optimize?
Professor and chairman of European Banking Authority (EBA) Banking Stakeholder Group David Llewellyn, Loughborough University
- Consumer and investor protection - Some Comments Regarding Current Trends
Inaugural lecture by Professor of Banking and Capital Market Law and member of the EBA Banking Stakeholder Group Nina Dietz Legind, University of Southern Denmark

Informationsfrihed og privatliv i en digitaliseret medieverden

I anledning af professor Sten Schaumburg-Müllers professortiltrædelse afholdte Juridisk Institut en tiltrædelsesforelæsning hvor ytringsfrihed og privatliv var til debat. Sten Schaumburg-Müller, ph.d. og dr.jur., er Danmarks første professor i medieret. Han interesserer sig især for den retlige regulering af ytringer og forsker desuden i international ret og retsfilosofi, felter som også præger medieretten. Tiltrædelsesforelæsningen fokuserede på det tilsyneladende paradoks, at der både er en sammenhæng og en modsætning mellem privatliv og ytringsfrihed. Balancen er hele tiden under udvikling og hele tiden under pres, og for tiden stiller nye medier store udfordringer til både privatsfære og ytringsfrihed.

Til forelæsningen var følgende debatindlæg:

- Privat, personlig eller professionel? Danske journalister på sociale medier
Adjunkt Aske Kammer, Syddansk Universitet
- Er privatlivet under pres? Og gør det noget? - om den mærkelige sammenhæng og modsætning mellem privatliv og offentlighed, hos Habermas og efter gældende ret
Professor Sten Schaumburg-Müller, Syddansk Universitet
- Privat kontekst og almeninteresse
Førsteamanuensis Ellen Lexerød Hovlid, Høgskulen i Volda
- Meningsbobler og infostorme
Professor Vincent Hendricks, Københavns Universitet
- Kildevern i sociale medier
Professor Ragna Aarli, Universitetet i Bergen
- Retten til at blive glemt
Forskningschef Vibeke Borberg, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Rejsestipendiat på 200.000 kr.

Morten Kjær, som forsker i Retshistorie med særligt fokus på reformationen, strafferetten og forholdet mellem ret og religion har netop modtaget et rejselegat på 200.000 kr. fra Eliteforsk. Morten er Ph.d.-studerende og arbejder i

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

øjeblikket på sin afhandling under overskriften "Synd, Stat og Straf: Centralmagt og sædelighed i Danmark-Norge 1536-1648". Stipendiet bliver uddelt af Uddannelses- og Forskningsministeriet og skal bruges til længerevarende studieophold. Morten har valgt at bruge stipendiatet til et ophold på Universitetet i Bergen samt University of Iceland.

Erhvervsbeskatningsudvalg

Inge Langhave Jeppesen er blevet udpeget som medlem af referencegruppen til regeringens erhvervsbeskatningsudvalg. Erhvervsbeskatningsudvalget har til opgave at komme med forslag til forbedringer af den komplekse erhvervs og kapitalbeskatning. I den forbindelse har de udpeget flere referencegrupper, herunder en gruppe af eksterne eksperter, hvor Inge bl.a. skal være med til at fremkomme med input til udvalget.

Nye tiltrædelser på Juridisk Institut

Hanne Marie Motzfeldt er tiltrådt som adjunkt på 1. januar 2015. Hanne Marie beskæftiger sig med persondataret, forvaltningsret og børns rettigheder. Hanne Marie underviser i fagene forfatningsret og forvaltningsret på bacheloruddannelserne, samt videregående forvaltningsret på kandidat-uddannelserne.

Henning Bang Fuglsang Madsen Sørensen har tiltrådt som adjunkt på 1. januar 2015. Henning har en stor interesse i strafferetten, og beskæftiger sig derfor med bl.a. EU-strafferet, Strafferet i internationalt perspektiv, og Samspillet mellem materiel strafferet og straffeprocessen.

Jakob Juul-Sandberg er udnævnt til professor mso, pr. 1. februar 2015. Jakob har primært forsket indenfor lejeretten i de snart 10 år, han har været ansat på Syddansk Universitet. Han har publiceret flere bøger og en længere række af artikler om lejeretlige emner, ligesom han underviser i lejeret og andre formueretlige fag på jura-uddannelsen. Han er en af landets førende forskere indenfor sit faglige område, og det er blandt andet formålet med professoratet at fastholde denne position samtidig med, at Jakob Juul-Sandberg også vil orientere sig mod andre tilgrænsende retsområder for at styrke sin og Juridisk Instituts faglige profil på det formueretlige område yderligere.

Sofie Meldal Birkmose er ansat som videnskabelig assistent 7. februar til 22. august. Sofie er cand.jur. og har tidligere været ansat som personundersøger i kriminalforsorgen. Sofie er aflønnet med ekstern finansiering til et forskningsprojekt om at følge udviklingen af en nystartet lukket fængselsafdeling i det åbne fængsel Søbysøgård.

Kamilla Juel Sørensen er pr. 1. april 2015 tiltrådt i en fast stilling som AC-fuldmægtig ved sekretariatet på juridisk institut. Kamilla arbejder bl.a. med ansættelse af instruktører og eksterne lektorer, langtidsplanlægning, analyser/statistik/høringer vedr. uddannelsesområdet med Studieledeelsen.

Niels Skovman Rasmussen er pr. 1. april ansat som adjunkt. Niels færdiggjorde sin Ph.d. på instituttet i januar 2015, med titlen "Samspillet mellem formelle og uformelle retskildetyper - med fokus på gråzoneområdet mellem reguleringsudstedelse og tilsyn i national og EU-kapitalmarkedsret". Niels beskæftiger sig med fagområderne kapitalmarkedet og EU-ret, og underviser i den forbindelse i fagene EU-ret og domsanalyse.

Minie Andersen forsvarede sin Ph.d. den 24. april under overskriften "Fra velfærdsstat til markedsstat - Konkurrencevilkår på fritvalgsområdet i dansk og svensk ret.". Afhandlingen sætter fokus på en komparativ analyse af regelgrundlaget for fritvalgsordninger i dansk og svensk ret med henblik på at vurdere, om der foreligger konkurrenceneutralitet (lige vilkår) mellem offentlige og private leverandører på sundheds- og skoleområdet. Minie er nu ansat som videnskabelig assistent og underviser for tiden bl.a. i Erhvervsret på Negot-studiet og Globalization and Entrepreneurship på teknikum.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Carina Risvig Hamer er pr. 1. maj 2015 udnævnt til lektor i EU-ret med særlig henblik på udbudsret ved Juridisk Institut, Syddansk Universitet maj 2015. Carina har tidligere været ansat i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i en årrække, og har en ph.d. grad fra Copenhagen Business School fra 2012 i udbudsret. Siden april 2013 har hun været ansat på Institutet som adjunkt. Hendes forskningsområde er særligt udbudsret, men omfatter også de tilknyttede problemstillinger, der grænser op til udbudsretten så som forvaltningsret og EU-ret. Carina varetager fagansvaret for fagene Udbudsret og Regulating Competition in the EU.

Tobias Indén er udnævnt til professor mso i udbuds- og konkurrenceret ved Juridisk Institut, SDU. Hans forskning er primært inden for retslige spørgsmål i forbindelse med at det offentlige på forskellig vis overlader opgaver til private aktører. Tobias Indéns forskningsområder er udbudsret, konkurrenceret og statsstøtte. Han er beskæftiget 50 % ved Juridisk Institut, SDU og 50 % ved Umeå Universitet.

Xenia Saxil Andersen og Sanne Sindal Olsen er begge ansat som studentermedhjælpere på Juridisk Institut pr. 1. juni 2015. Xenia læser på 2. semester og Sanne på 4. semester og de skal afløse Trine og Stephanie, som begge stopper hos os i sommer.

Dimittendafslutning

Tirsdag den 30. juni 2015 afholdte Juridisk Institut dimittendafslutning for det forgangne års erhvervsjuridiske og juridiske dimittender på bachelor- og kandidatniveau.

Årets talere var Merethe Stagetorn, Advokat ved Advokatfirmaet Stagetorn Wenzel Lund Poulsen, Nina Dietz Legend, Prodekan for Forskning ved det samfundsvidenskabelige fakultet, Christian Lund Hansen, Fuldmægtig ved Justitsministeriet. Dimittendtalene blev holdt af Morten Bertelsen Dall, Cand.jur.

Det musikalske indslag blev leveret af Aya K. Jørgensen og Marcus B. Larsen

Juridisk Institut havde fået en række legater fra diverse samarbejdspartnere til uddeling til dimittenderne. De blev uddelt således:

- Moalem Weitemeyer Bendtsen:
25.000 kr. til det bedste gennemsnit på cand.jur. Legatet blev givet til Kristine Kørschen Aagesen
- Kammeradvokaten - advokatfirmaet Poul Schmidt:
25.000 kr. til det bedste gennemsnit på cand.merc.(jur.). Legatet blev givet til Ann Kamgård Lauritzen
- Moalem Weitemeyer Bendtsen:
10.000 kr. til det bedste gennemsnit på BA jura. Legatet blev givet til Lotte Marie Didriksen
- Kammeradvokaten - advokatfirmaet Poul Schmidt:
10.000 kr. til det bedste gennemsnit på HA(jur.). Legatet blev givet til Maria Dalsgaard Clausen
- DJØF
Boglegat på 2.500 kr. til den studerende, der har bidraget mest til studiemiljøet på SDU. Legatet blev givet til Nicoline Mark Hofman

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Procedurekonkurrence

Igen i år afholdte Juridisk Institut procedurekonkurrence, hvor de studerende havde mulighed for at prøve kræfter med proceduren i praksis.

Der var tilmeldt 14 hold, hvoraf 4 hold gik videre til semifinalerne, hhv. 2 sagsøgere og 2 sagsøgte. Dernæst blev der afholdt finale mellem den bedste sagsøger og den bedste sagsøgte. Til at bedømme deltagernes præstationer var Kammeradvokat Karsten Hagel-Sørensen, Advokatfirmaet Poul Schmidt, Retspræsident Henrik Agersnap, Retten i Odense og Advokat Henrik Thorup, Odense Advokatforening.

Efter procedurekonkurrencens afslutning blev der afholdt reception og præmieoverrækkelse i Panoramaudsigten på SDU.

Årets vindere blev:

Vinder af procedurekonkurrence: Toke Engberg Pedersen, Nikolai Dokkedahl, Vicki Bek Jacobsen og Simone Lagoni Jeppesen - 10.000 kr. sponsoreret af Odense Advokatforening

Bedste procedør: Katharina Damsted Rasmussen - 5.000 kr. sponsoreret af Maare advokataktieselskab

Bedste procedure for sagsøger: Hans Holme og Kenn Søndergaard Nielsen - 5.000 kr. sponsoreret af Kammeradvokaten, Advokatfirmaet Poul Schmidt

Bedste procedure for sagsøgte: Toke Engberg Pedersen, Nikolai Dokkedahl, Vicki Bek Jacobsen og Simone Lagoni Jeppesen - 5.000 kr. sponsoreret af Advokatfirmaet Gorrissen Federspiel

Bedste stævning: Anke Hendriksen, Mikkel Viggers og Jesper Markvart - 5.000 kr. sponsoreret af Hans Reitzels Forlag

Bedste svarskrift: Sigrid Skyt Jessen - 5.000 kr. sponsoreret af Kielberg Advokater

Udmærkelse for fortrinlig procedure: Sigrid Skyt Jessen - 1000 kr. sponsoreret af Kielberg Advokater

Udmærkelse for fortrinlig procedure: Louise Langkjær Michelsen - Boggave, Hans Reitzels Forlag

Udmærkelse for fortrinlig procedure: Thomas Bentsen - Boggave, Hans Reitzels Forlag

Udmærkelse for fortrinlig stævning: Hans Holme og Kenn Søndergaard Nielsen

Udmærkelse for fortrinligt svarskrift: Toke Engberg Pedersen, Nikolai Dokkedahl, Vicki Bek Jacobsen og Simone Lagoni Jeppesen

Udmærkelse for fortrinligt svarskrift: Katharina Damsted Rasmussen, Diana Knudsen og Kasper Dannefer

Vinderholdet, fra venstre: Retspræsident fra Retten i Odense Henrik Agersnap, Simone Lagoni Jeppesen, Vicki Bek Jacobsen, Toke Engberg Pedersen og Nikolai Dokkedahl

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Karrieredag

Traditionen tro afholdte Juridisk Institut i samarbejde med Juridisk Forening, karrieredag for studerende på de juridiske uddannelser den 24. marts 2015. Her kunne de studerende møde kommende mulige arbejdsgivere og få en snak om, hvilke jobmuligheder der er, samt få et indblik i hvordan hverdagen som jurist eller erhvervsjurist kan se ud. I alt havde 16 virksomheder fra både det private og offentlige opstillet stande, hvor man kunne møde medarbejderne og få en uformel snak.

- Andersen Partners Advokatfirma
- Danske Advokater
- De jurastuderendes retshjælp, Odense
- DJØF Studerende
- Focus Advokater
- Horten Advokatpartnerselskab
- Justitsministeriet
 - Departementet
 - Udlændingestyrelsen
 - Fyns Politi
- Kammeradvokaten, Advokatfirmaet Poul Schmith
- Kielberg Advokater
- Kromann Reumert
- Moalem Weitemeyer Bendtsen Advokatpartnerselskab
- Odense Kommune
- Plesner Advokatfirma
- Retten i Svendborg
- Retten i Sønderborg
- SKAT

Udover de opstillede stande, forgik der også workshops, hvor de studerende kunne afprøve deres teoretiske viden på cases fra det virkelige liv.

- Selskabsret, ved Moalem Weitemeyer Bendtsen
- Forvaltningsret, ved Justitsministeriet
- Kriminalret/Erhvervsstrafferet, ved Retten i Sønderborg
- Formueret, ved Andersen & Partners
- Entrepriseret/fast ejendom, ved Focus Advokater
- Skatteret, ved SKAT

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Juli 2015

Efteruddannelse

Valgfag (tompladsordning)

Juridisk Institut udbyder et stort antal valgfag på kandidatniveau. Der er mulighed for at følge et eller flere af disse fag på den såkaldte tomladsordning. For 4.100 kr. kan man følge og gå til eksamen i et fag. De udbudte fag fremgår via nedenstående link:

- Se valgfagsoversigt på cand.jur. og cand.merc.(jur.):
www.sdu.dk/Information_til/Studerende_ved_SDU/Din_uddannelse/Kandidat/Jura_kandidat/Uddannelsens_opbygning/Valgfagsoversigt
- Se valgfagsoversigt på Master of Social Sciences in International Security and Law:
www.sdu.dk/en/Information_til/Studerende_ved_SDU/Din_uddannelse/Kandidat/IntSecureLaw/Uddannelsens_opbygning/Fagbeskrivelser

Man bør være opmærksom på, at der vil være forskellige undervisningsformer afhængig af antal tilmeldte til faget. Bemærk at et fag typisk vil udgøre 30 lektioner.

Yderligere information kan fås på Studieadministrationen, Studienævn for Jura ved Diana Bredal Midskov på dbmi@sam.sdu.dk

Skræddersyet efteruddannelse

Hvis du har forslag til et efteruddannelseskursus, der kan indgå som en del af den obligatoriske efteruddannelse for advokater eller revisorer, hører vi gerne fra dig. Send en mail til institutleder Nina Dietz Legind på ndj@sam.sdu.dk

Udtalelser om tomladsordningen

Advokat Claus H. Schultz og advokat Nils-Erik Kallmayer fra Advokatfirmaet Skjøde Knudsen & Partnere (www.skj-advokat.dk) har erfaring med tomladsordningen og udtaler:

*"Vi har fulgt faget **International Transport Law**, og kurset har givet et godt overblik over retsområdet. Faget har været relevant i forhold til de efteruddannelseskrav, der stilles til advokater."*